

ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ І РОЗРИРІВ У НАВЧАННІ

Оксана Лященко
викладач кафедри суспільно-
гуманітарної освіти
КНЗ КОР «КОІПОПК»

ІЗ ІСТОРІЇ ПИТАННЯ

У травні 2023 року відбулись слухання у Комітеті з питань освіти, науки та інновацій «Освітні розриви й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання». Учасники слухань відзначили актуальність питання щодо освітніх втрат і освітніх розривів, викликаних пандемією COVID-19 та повномасштабним російським вторгненням, визначення шляхів їх вимірювання та механізмів подолання.

Освітні втрати — це прогалини у знаннях і навичках, які виникають в учнівства під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних досягнень.

Розриви в досягненнях констатують, коли одна група учнів (об'єднаних, наприклад, за расовою, етнічною приналежністю, статтю) перевершує іншу групу в середніх результатах навчання. Більшість розвинених країн досліджують освітні розриви та пропонують шляхи їхнього усунення через цілеспрямовану політику.

Комітет з питань освіти, науки та інновацій

Комітет з питань освіти, науки та інновацій провів семінар на тему: "Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання"

Прес-служба Апарату Верховної Ради України

Опубліковано 11 травня 2023, о 18:28

Потрібна Національна програма подолання освітніх втрат

Україні не обійтися без Національної програми подолання освітніх втрат.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unimmediate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf>

https://drive.google.com/drive/folders/1jxjvKBFHbq3gPD4DFAzajZKJKhz_0?usp=share_link

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM
/WATCH?V=LRJ2ZQAHEZW](https://www.youtube.com/watch?v=LRJ2ZQAHEZW)

28 серпня 2023 року о

10.00 Національна академія педагогічних наук України в онлайн-режимі розпочне традиційну серпневу веб-конференцію для педагогічних працівників «Вчені НАПН України – українським учителям».

<https://undip.org.ua/to-scientists/events/ucheni-napn-ukrainy-ukrainskym-uchyteliam-2/>

УЧЕНІ НАПН УКРАЇНИ – УКРАЇНСЬКИМ УЧИТЕЛЯМ 2023

Головна » Науково-практичні заходи » Учені НАПН України – українським учителям 2023

Загальна середня освіта

Професійний розвиток вчителя

Інноваційні підходи до виховання в умовах соціальних викликів

НАВЧАЮЧИСЬ – ПЕРЕМАГАЄМО

ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
ТА ВІДБУДОВИ:
РЕАЛІЇ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

НУШ STEM ІННОВАЦІЇ
В ОСВІТІ

2023

ПРИЧИНИ ОСВІТНІХ ВТРАТ

Освітні втрати можуть виникати з різних, як індивідуальних, так і системних причин. Серед них називаємо такі: літні канікули; дозвілля; пропуски навчання через проблеми зі здоров'ям або інші обставини; масштабні суспільні потрясіння та надзвичайні події, які зумовлюють незаплановані зупинки освітнього процесу та впливають на якість навчання: війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру. Освітні втрати можуть бути різного масштабу і по-різному впливати на рівень освіти. Цей вплив залежно від країни, соціально-економічного становища та інших факторів. Таким чином освітні втрати, зумовлені надзвичайними подіями, можуть поглиблювати наявні освітні нерівності.

МОЖЛИВІ ЧИННИКИ ОСВІТНІХ ВТРАТ

Фактори виникнення освітніх втрат можуть мати вплив також інші структурні чинники, які можуть накладати додаткові наслідки, спричинені пандемією і війною. Вони також не є взаємовиключними.

Статус родини: дослідження PISA 2018 року показало, що у підлітків із домогосподарств з вищим доходом кращі результати навчання. Діти з бідніших родин можуть мати менший доступ до інтернету та інших засобів. Окрім цього, дослідження показали, що діти з родин із низьким соціоекономічним статусом під час пандемії мали більші освітні втрати.

Освіта батьків. Різні дослідження демонструють, що діти, у яких батьки мають нижчий рівень освіти, можуть мати гірші результати у навчанні.

Залученість батьків та умови для навчання. На ймовірність отримати освітні прогалини також впливає те, наскільки батьки залучені до освітнього процесу дитини, чи вони підтримують її та цікавляться її навчанням. Окрім цього, важливу роль відіграє наявність у дитини простору для навчання, книжок, інтернету та інших засобів для дистанційного навчання.

Середовище. Міжнародне дослідження PISA 2018 показало, що в Україні підлітки, які є жертвами булінгу і цькування в школі, мають нижчі результати навчання.

Вразливі категорії дітей загалом більш схильні мати освітні втрати.

Освітні втрати значною мірою впливають на соціально-економічний розвиток держави. Згідно з дослідженнями дослідників, припинення повноцінного освітнього процесу упродовж третини року спричиняє втрати ВВП на рівні 1,5% упродовж наступних десятиліть (Освітній омбудсмен України, 6 жовтня 2022).

Проблема освітніх втрат суттєво загострюється в умовах воєнного стану. Серед довготривалих чинників негативного впливу, що зумовлені війною, ЮНЕСКО визначає такі: фізична небезпека для здобувачів освіти; пошкодження освітньої інфраструктури; пропуски занять; підвищення рівня насильства в закладах освіти; зниження мотивації до навчання та порушення психічного здоров'я учнів; втрати здобувачів освіти та педагогів унаслідок бойових дій; незаконне переслідування та затримання педагогів й учнів; вимушений відтік кваліфікованих педагогів та управлінців за кордон; недостатнє забезпечення закладів освіти педагогічними кадрами; порушення усталених механізмів підготовки та перепідготовки педагогічних працівників (Локшина, та ін., 2022).

МІЖНАРОДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

Для аналізу освітніх втрат використовують різні дослідження підходи:

- 1) міжнародні моніторингові дослідження учнівських навичок і компетенцій, які можуть показати певні тенденції освітніх втрат;
- 2) дослідження на основі національних стандартизованих тестувань;
- 3) дослідження з підрахунком втраченого часу;
- 4) опитування учасників(ць) освітнього процесу.

Усі ці підходи не є взаємовиключними, а наведений перелік не є вичерпним.

Рекомендації
щодо
організації
програм з
надолуження
освітніх втрат

Механізми та способи впровадження програм з надолуження освітніх втрат

Спосіб* (механізм реалізації)	Можливі труднощі та ризики	Шляхи розв'язання
Робота вчителя під час освітнього процесу та поза ним заради надолуження освітніх втрат учнів	Труднощі з індивідуалізацією навчання у великих класах.	Потребує розв'язання на державному рівні; буде враховано під час національної стратегії.
	Відсутність коштів на проведення додаткових занять у позаурочний час.	Потребує розв'язання на державному рівні; буде враховано під час національної стратегії.
	Перевантаження вчителів та учнів, низька мотивація.	Програми лише довкола ключових тем і предметів.
	Недостатні навички у вчителів для роботи з дітьми, що мають освітні втрати; недостатні вміння для адаптування програм тощо.	Програми з підвищення кваліфікації вчителів, які пропонують різні суб'єкти.
	Недостатня кількість корекційних і педагогічних занять для дітей із особливими освітніми потребами.	Доплати вчителям за ці заняття.
	Відсутність навчально-методичних матеріалів для роботи з подолання освітніх втрат і розривів (матеріали з ключових тем, діагностичні інструменти тощо).	Розроблення матеріалів з ключових тем; діагностичних інструментів; вчителів ними користуватися.
Залучення волонтерів, студентів, додаткових учителів для роботи з дітьми	Брак волонтерів і вчителів, які вміють та хочуть проводити такі заняття.	Промоція з широкою кампанією залучення.
	Відсутність моделі адміністрування таких програм.	ГО та інші суб'єкти, які вже впроваджують програми з надолуження освітніх втрат, можуть підготувати свої рішення та будуть розглянуті та враховані при розробленні національної стратегії.
Літні програми з надолуження освітніх втрат	Брак фінансів.	Пошук міжнародних партнерів.
	Низька мотивація учнів і вчителів.	Формат таборів може зацікавити учнів.

ВАРІАНТИ

- Збільшення часу навчання
- Прискорена освіта
- Програми прискореного навчання
- Корекційні програми
- Адаптивне навчання
- Програми надолуження освітніх втрат

<https://sqe.gov.ua/yak-kompensuvati-osvitni-vtrati-rek/>

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Як компенсувати «освітні втрати»: рекомендації для органів влади, засновників і директорів закладів освіти

https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Learning-losses_Ukraine.pdf

Навчальні втрати й навчальні резерви:
сутність і взаємозв'язок

НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ:

СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ
ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

ДЛЯ
ЗНАВЦІВ
ПОДИБИ
СЬОГО
ІНТЕРЕСУ
ТА
ІНТЕРЕСУ
ТА
ТАКО

У сучасній освіті
існують певні тенденції, які сприяють
розвитку освіти, але водночас
існують певні проблеми, які
можуть впливати на якість освіти.
Тому важливо розуміти сутність
навчальних втрат, причини, наслідки
та шляхи подолання.

Український Центр
Покращення
Якості Освіти

**НАВЧАЛЬНІ
ВТРАТИ:
СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ,
НАСЛІДКИ ТА
ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ**

Автори:
Ганна Бітко
Василь Терещенко

Наукова
консультантка:
Тетяна Вакуленко

КОМПЕНСАЦІЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ УЧНІВ

НА РІВНІ:

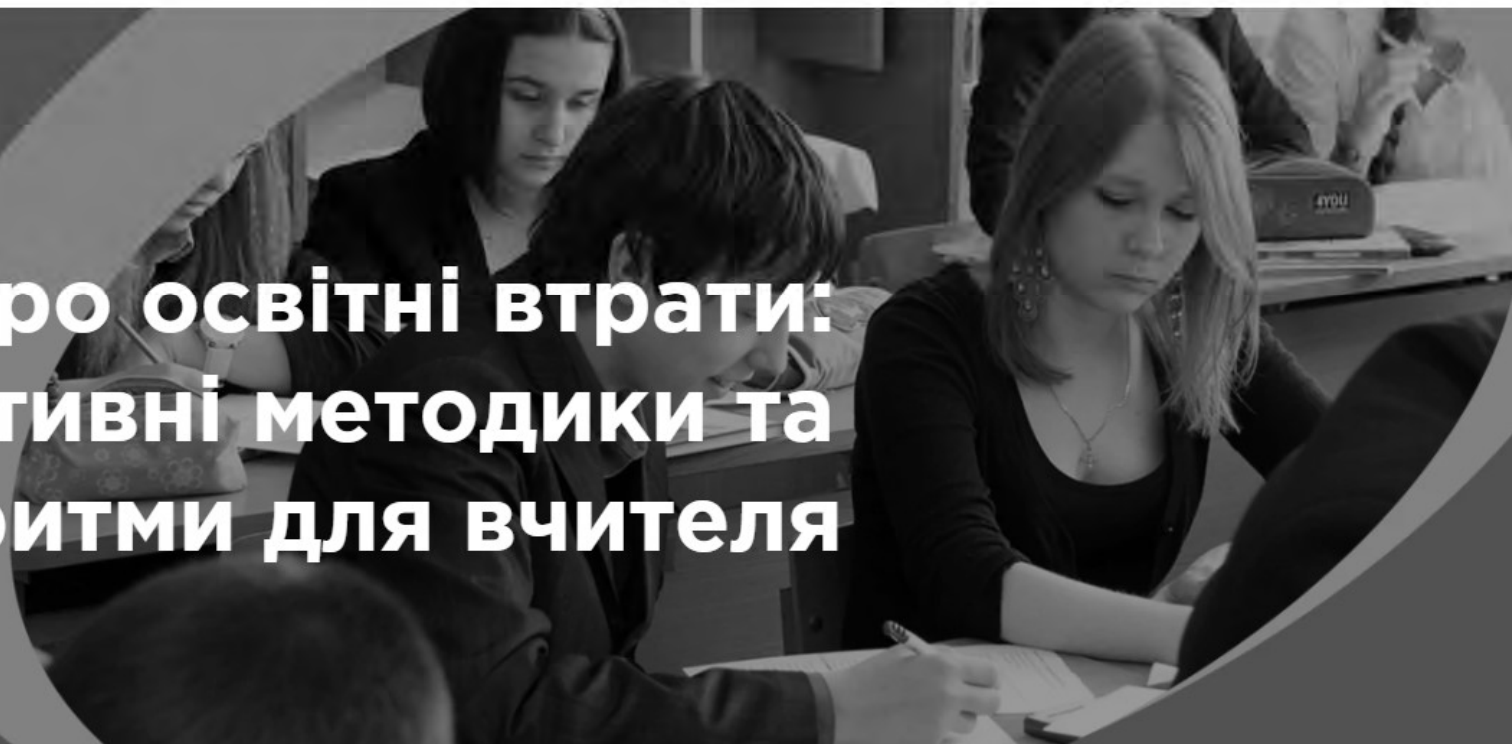
- ✓ ГРОМАДИ
- ✓ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

- **1) оцінка освітніх потреб**
- **2) коригування педагогічних методів**
- **3) визначення пріоритетів, підготовка вчителів та надання їм підтримки**
- **4) акцент на соціально-емоційні аспекти навчання**

ВЧИТЕЛЯМ

Усе про освітні втрати: ефективні методики та алгоритми для вчителя

<https://osvitoria.media/experience/vse-pro-osvitni-vtraty-efektyvni-metodyky-ta-algorytmy-dlya-vchytelya/>

ЯК НАДОЛУЖИТИ ОСВІТНІ ВТРАТИ?

Учителі української мови та математики можуть скористатись діагностичними тестами з математики й української мови для учнів 5, 7 та 9 класів

Функціональні знання,
уміння і навички,
ключові компетентності

Фактаж, переважно описо

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНЬКА
ШКОЛА ОНЛАЙН

[ПРО ПРОЄКТ](#)

[ЯК КОРИСТУВАТИСЯ](#)

[КУРСИ](#)

[МОЇ КУРСИ](#)

Tetyana_Zasiekina ▾

Українська мова. Первинне діагностичне тестування за курс 3-4 класів НУШ

Діагностичні тести з української мови створені, щоб допомогти виявити ті з тем, що вивчалися в 3-4 класах, над якими учням/ученицям потрібно додатково попрацювати, щоб надолужити прогалини в знаннях і вміннях.

Ви записані на цей курс

[Переглянути курс](#)

У матеріалі розміщено матеріали для первинного діагностичного тестування з української мови за підсумками навчання в 3-4 класах.

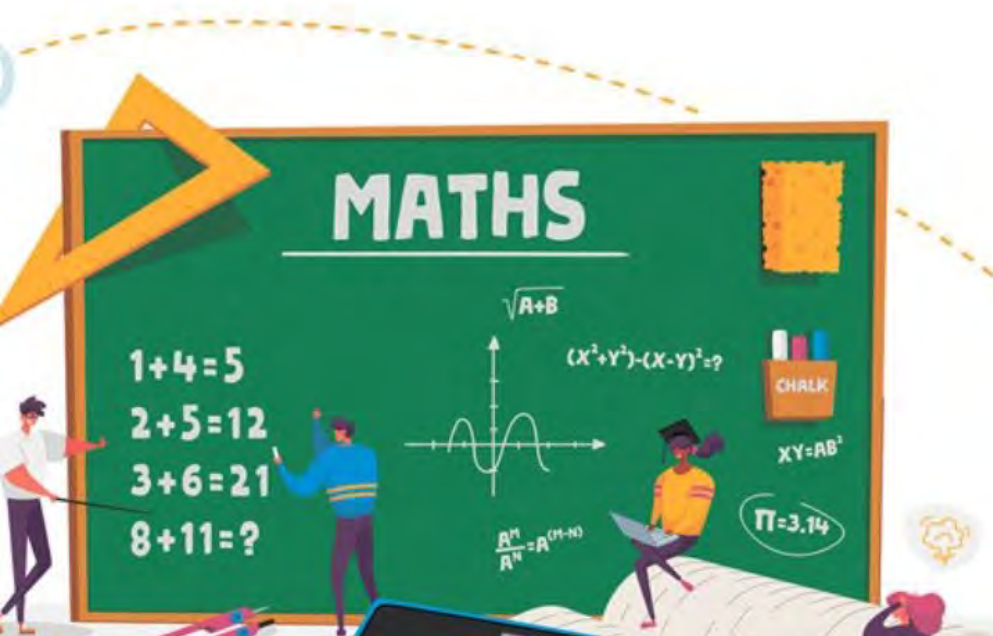
ЗА ПІДТРИМКИ ПОСОЛЬСТВА ФІНЛЯНДСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В УКРАЇНІ ТА ГО «СТЕМ ОСВІТА УКРАЇНА» У 2023 РОЦІ ЗАПОЧАТКОВАНО ПРОЄКТ «EDUTEN PROJECT UKRAINE», МЕТОЮ ЯКОГО Є ДІАГНОСТУВАННЯ ВТРАТ І РОЗРИВІВ УЧНІВ 1 – 5 КЛАСІВ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ

(093) 51-81-350

Повернутися на сайт Stemosvita

Eduten

Замовити дзвінок

№1 Освітня онлайн платформа з Фінляндії

Eduten це ігровий формат виконання математичних завдань на основі штучного інтелекту **для учнів 1-9 класів.**

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ
Відділ початкової освіти імені О. Я. Савченко

ДІАГНОСТИКА ТА МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ВТРАТ У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Методичні рекомендації

ЗМІСТ

Передмова.....	
Проблеми сучасного етапу організації навчального процесу початкової школі.....	
Інструментарій вимірювання втрат у навчанні читання	
Методичний коментар.....	
Інструментарій вимірювання втрат у сформованості технічної складової навички читання	
Інструментарій вимірювання втрат у навчанні читання: розуміння прочитаного.....	
Інструментарій вимірювання втрат у навчанні української мови.....	
Інструментарій вимірювання втрат у навчанні математики.....	
Інструментарій вимірювання втрат у навчанні інтегрованого курсу «Я досліджую світ».....	
Методичні рішення, доцільні у нинішніх обставинах.....	
Ресурси компенсації втрат у навчанні.....	

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

ДІАГНОСТИКА ТА КОМПЕНСАЦІЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ у загальній середній освіті України

1. Проблема освітніх втрат у міжнародно-освітньо-науковому просторі.
2. Освітні втрати як дидактична проблема.
3. Нормативно-правові, організаційно-педагогічні, економічні аспекти діагностики та компенсації освітніх втрат.
4. Технологія самостійного набуття знань учнями як засіб діагностики та компенсації освітніх втрат в умовах воєнного стану.
5. Практичні механізми подолання освітніх втрат у початковій школі.
6. Механізми надолуження/компенсації освітніх втрат (за освітніми галузями).

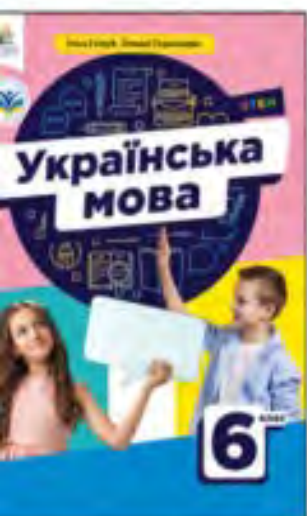
Інститут педагогіки
НАПН України

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА.
5 КЛАС:
ЕКСПРЕС-КУРС
ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

Практичний
порадик

- У практичному порадику представлено алгоритм подолання навчальних втрат – запропоновано коригувальну навчальну програму з української літератури для 5 класу на 17 (18) навчальних годин, розроблену на основі чинної модельної програми з української літератури для 5–6 класів (за науковою редакцією Т. О. Яценко), календарно-тематичне планування уроків відповідно до навчальної програми, діагностувальні роботи для виявлення об’єктивного стану освітніх втрат п’ятикласників щодо української літератури та результативності їх подолання, картки формульовального оцінювання навчальних досягнень учнів у процесі опрацювання навчальних тем експрес-курсу. Видання адресовано вчителям-словесникам закладів загальної середньої освіти, методистам, студентам-філологам закладів вищої педагогічної освіти.

Серія «STEM-освіта у контексті цілей PISA»
Інститут педагогіки НАПН України

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань для розвитку математичної компетентності учнів у форматі PISA

Частина 3

В рамках Модуля Жана Моне (620287-EPP-1-2020-1-UA-ERPJM0-MODULE), 2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Серія «STEM-освіта у контексті цілей PISA»
Інститут педагогіки НАПН України

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань для розвитку природничо-наукової компетентності учнів у вимогах PISA

Частина 1

В рамках Модуля Жана Моне (620287-EPP-1-2020-1-UA-ERPJM0-MODULE), 2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Серія «STEM-освіта у контексті цілей PISA»
Інститут педагогіки НАПН України

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань для розвитку природничо-наукової компетентності учнів у форматі PISA

Частина 2

В рамках Модуля Жана Моне (620287-EPP-1-2020-1-UA-ERPJM0-MODULE), 2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Серія «STEM-освіта у контексті цілей PISA»
Інститут педагогіки НАПН України

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань у форматі PISA для розвитку читачької грамотності учнів

Частина 2

В рамках Модуля Жана Моне (620287-EPP-1-2020-1-UA-ERPJM0-MODULE), 2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Серія «STEM-освіта у контексті цілей PISA»
Інститут педагогіки НАПН України

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань у форматі PISA для розвитку читачької грамотності учнів

Частина 1

В рамках Модуля Жана Моне (620287-EPP-1-2020-1-UA-ERPJM0-MODULE), 2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Серія «STEM-освіта у контексті цілей PISA»
Інститут педагогіки НАПН України

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань для розвитку математичної компетентності учнів у форматі PISA

Частина 2

В рамках Модуля Жана Моне (620287-EPP-1-2020-1-UA-ERPJM0-MODULE), 2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

Серія «STEM-освіта у контексті цілей PISA»
Інститут педагогіки НАПН України

Європейська якість навчання для кращої успішності учнів

Збірник завдань для розвитку математичної компетентності учнів у форматі PISA

Частина 1

В рамках Модуля Жана Моне (620287-EPP-1-2020-1-UA-ERPJM0-MODULE), 2020 - 2023 рр. в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

ПІДХОДИ ДО КОМПЕНСАЦІЇ ОСВІТНІХ ВТРАТ

перед короткострокових і середньострокових заходів у звіті виокремлюють такі:

здійснювати і використовувати оцінювання, які проводяться на національному та шкільному рівні, а також робити порівняння між ними;

проводити консультації з учителями, шкільними працівниками, щоб визначити підходи до навчання для дітей з вразливих категорій населення;

створювати механізми для вчителів, батьків та інших учасників освітнього процесу для того, щоб вони могли надавати індивідуальну підтримку учнівству;

імплементувати освітні моделі, які гарантують рівні можливості та сприяють зниженню освітніх нерівностей;

розвивати цифрові навички для освітян і батьків для того, щоб покращувати їхній доступ до дистанційної освіти.

ДОВГОСТРОКОВІ ЗАХОДИ

- Переглядати та запроваджувати стратегії щодо навчання впродовж життя та освіти дорослих, спираючись на результати національних тестувань; детально аналізувати і вивчати переваги та вдалі практики, такі як індивідуальні навчальні стратегії, різні підходи до дистанційного навчання та інші підходи, які застосовувалися під час закриття шкіл унаслідок пандемії.
- Розвивати співпрацю між різними освітніми стейкхолдерами на різних рівнях: місцевому, регіональному, національному та міжнародному.

ПРИНЦИПІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОГРАМ ІЗ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

Тип 1

Програма з подолання освітніх втрат відповідає всебічним потребам учнів.

Тип 2

Навчальне середовище є фізично та емоційно безпечним; у ньому існують плани запобігання, готовності та реагування на непередбачувані ситуації.

Тип 3

Програма з подолання освітніх втрат скорочена; пріоритет надається найважливішим компетенціям, їхній практичній закріпленню.

Тип 4

Навчальний час, форма навчання та іспити можуть бути адаптовані.

Тип 5

Програма з надолуження освітніх втрат ефективно використовує індивідуальний підхід до навчання.

ПРИНЦИПІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОГРАМ ІЗ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

ЕЛІ

тип 6

елі повертаються до освітнього процесу; їхнє благополуччя підтримується після перерви у викладанні.

тип 7

лям надаються можливості та ресурси для залучення всіх учнів та впровадження програми з подолання освітніх

ВЛІННЯ ПРОГРАМОЮ

тип 8

хні сім'ї та громади отримують інформацію, залучаються до консультацій та беруть активну участь у розробленні програми з подолання освітніх втрат.

ВІДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНИМ ОСВІТНІМ СТРАТЕГІЯМ

тип 9

ама з подолання освітніх втрат визнана та узгоджена з національною системою освіти та має чіткі шляхи реаліза

тип 10

ама з подолання освітніх втрат інтегрована в національну систему освіти та відповідну стратегію.

АЛГОРИТМ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ

Переструктурувати свою роботу

Наважитися вибирати з програм головне

Визначати посильний для дітей обсяг матеріалу

Мислити поза межами конспектів

використовувати принцип "менше – означає більше"

ЯК НАДОЛУЖИТИ ПРОГАЛИНИ В ЗНАННЯХ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

- <https://osvitoria.media/experience/yak-nadoluzhyty-progalyny-u-znannyah-zakordonnyj-dosvid/>

СКІЛЬКИ МИ ЗАПЛАТИМО ЗА ПРОГАЛИНИ В ЗНАННЯХ ТЕЙ: ПРОГНОЗИ ВСЕСВІТНЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ

дьяка країна є тим багатшою, що більше в ній освічених громадян і що краща їхня освіта, це не єдина умова процвітання економіки. Але без неї нічого не працюватиме. Грубо кажучи, там, де люди погано і мало навчалися, там, де їм прищеплювали застарілі навички, гроші йдуть на багатство марно.

Щорічні освітні втрати в школах світу можуть призвести до втрати понад 17 трлн доларів у всьому світі. Такою є прогнозована ціна для країн. Але сплачує її й кожна окрема країна. Освітні втрати за рік навчання означають зниження доходів на 9–15% у дорослому віці.

Не сумніша ситуація, якщо йдеться про початкову освіту. Дослідження доводять: перші роки навчання мають непропорційний (порівняно з іншими шкільними роками), критичний вплив на інтелектуальний розвиток людини, на її вміння навчатися та інші найбільш цінні навички популярні на ринку праці навички.

ЗВІДКИ БЕРУТЬСЯ ТАКІ ВЕЛИКІ ГРОШІ?

Люди, які мають повноцінну освіту, ефективніше працюють. Навчальні досягнення визначають 60% продуктивності працівників, - довело дослідження, у якому взяли участь 64 країни. Але для більшої економічної прибутковості важливі як кількість, так і якість навчання (ідеться про перехід до Освіти 4.0.)

Менше освічених людей ідуть у криміналітет. Якщо кращу освіту отримає на 1% підлітків більше, ніж нині, майбутньому це принесе додатково майже 2,1 млрд доларів прибутку через зменшення рівня злочинності.

Високоосвічені люди ведуть більш здоровий спосіб життя і мають кращий фізичний стан. Це дає їм змогу почувати себе більш активними, вести повноцінний спосіб життя. Краще здоров'я також обертається вищою продуктивністю і вищими економічними результатами, оскільки витрати на охорону здоров'я зменшуються, а люди пропускають менше робочих днів через хворобу.

Краще здоров'я — це кращі гени, умови нормальної вагітності, а отже, у сучасних школярів буде краще здоров'я (принаймні в ранньому віці). Малюки до трьох років мають найбільшу пластичність мозку. Вони зможуть засвоїти досвід, який дасть змогу стати успішними в навчанні та в дорослому житті. Учні, яким допомогли подолати освітні втрати, матимуть кращі стартові умови в житті.

Високоосвічені люди соціально активніші: серед них більше волонтерів, активістів місцевих громад, вони краще вміють знаходити спільну мову з іншими людьми. На 70% частіше вони стають політично активними, приходять голосувати, мають вищу критичність мислення, тож шахраї мають менше шансів обдурити їх. Такі люди більш надійні для країни.

Через зниження злочинності, якісну освіту та отриману допомогу під час труднощів у навчанні люди зростатимуть з більшою довірою до державної влади та державних установ.

Збільшення кількості активістів та довіри до держустанов сприяє зміцненню, посиленню громадянських інститутів. Це дає кращі умови для розвитку бізнесу, малого та середнього підприємництва. І все це також обертається додатковими прибутками.

КОРИСНІ РЕСУРСИ

- https://osvita.ua/school/method/90113/#google_vignette
- <https://sqe.gov.ua/navchalni-vtrati-v-umovakh-viyni-yak-uchi/>
- <https://sqe.gov.ua/vnutrishniy-monitoring-rezultativ-n/>
- <https://sqe.gov.ua/zmishane-navchannya-yak-organizuvati-yaki/>
- <https://sqe.gov.ua/uminnya-vchitisya-yak-bazova-kompetentni/>
- <https://osvita.ua/school/method/89680/>
- <https://osvita.ua/school/89099/>

<https://osvitoria.university/>

На порталі **Освіторія медіа** команда журналістів пише ненудно про освіту. Платформа **Osvita now** висвітлює нагальні матеріали про освітній процес у умовах війни. А ще в них є сторінка у Facebook, Telegram-канал і Youtube-канал із корисними та цікавими матеріалами.

1. У зручний для дітей час можна виконувати [діагностичні тести на платформі ВШО](#). Їх розробили в межах ініціативи “Збереження доступу до шкільної освіти” від проєкту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURC).

2. Крім діагностичних тестів, на сайті [“Всеукраїнської школи онлайн”](#) є відеоуроки із завданнями для учнів 5–11 класів.

3. Помічними також будуть **аудіоуроки для 8–11 класів з історії України, української мови та літератури** [“Вухами”](#) від ГО “Смарт освіта”.

4. Також учні можуть самостійно опрацьовувати **ресурси, де вчителі пояснюють теми шкільної програми:**

онлайн-курс [“Лайфхаки з української мови. Підготовка до ЗНО”](#) на платформі EdEra теж має тести, допоміжні матеріали та інтерактивні конспекти; [Подолання освітніх втрат – рекомендації МОН 2023/2024 н.р. | Шкільне життя \(schoollife.org.ua\)](#)

[Інтерактивний тренажер із правопису української мови](#) пропонує різні вправи для закріплення та перевірки тем;

онлайн-курс [“Історія України в історіях”](#) від EdEra пропонує добірку відео, подкастів, текстів та тестів;

безплатний курс [“Ізі ЗНО”](#) допоможе вчити англійську за мемами, серіалами та фільмами;

ресурс [Englishpage](#) містить безплатні онлайн-уроки граматики, вправи із читання, письма та аудіо;

онлайн-курс [“Автостопом по біології”](#) має конспекти та тестові завдання;

[YouTube-канал](#) вчителя фізики Павла Віктора, де зібрано 45 відеоуроків із докладними поясненнями та прикладами розв’язання задач. <https://ocprpp.od.ua/?p=32131> англійська мова